

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 915
din 04.12.2008**

Dosar nr.: 473/2007

Petiția nr.: 8265 din data 13.08.2007

Petent : S B

**Reclamat: G B -purtător de cuvânt al Penitenciarului de
Maximă Siguranță „Poarta Albă”, L B -reporter cotidianul
Telegraf - Constanța, Cotidianul Telegraf**

**Obiect:petentul se consideră discriminat etnic de către anumiți
angajați ai penitenciarului precum și de reporteri ai diverselor publicații**

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

S B , cu adresa la Penitenciarul Poarta Albă, loc. Poarta Albă, jud.
Constanța

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

G B , adresa de corespondență Penitenciarul Poarta Albă, loc.
Poarta Albă, jud. Constanța

L B , cu adresă de corespondență în Constanța, bd. Mamaia,
nr.296, et. II

Cotidianul Telegraf, cu adresă de corespondență în Constanța, bd. Mamaia,
nr.296, et. II

II. Obiectul sesizării

2.1. Petentul se adresează Consiliului Național pentru Combaterea
Discriminării deoarece se consideră discriminat etnic de către anumiți angajați ai
penitenciarului precum și de reporteri ai diverselor publicații

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Sesizarea este adresată Consiliului Național pentru Combaterea
Discriminării deoarece petentul se consideră discriminat etnic de către anumiți
angajați ai penitenciarului precum și de reporteri ai diverselor publicații.

IV. Procedura de citare

4.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4.2. Prin adresa cu nr.13098 din 14.10.2008 a fost citat petentul. Prin adresa nr.13097 din 14.10.2008 a fost citat G B , prin adresa 13100 din 14.10.2008 a fost citat L B , iar prin adresa nr.13098 din 14.10.2008 a fost citat Cotidianul Telegraf, prin reprezentant, în calitate de reclamați. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 11.11.2008.

4.3. Prin citații, Consiliul a solicitat părților să își prezinte punctul de vedere precum și orice mijloace de probe referitor la obiectul petiției, respectiv al susținerilor.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1 Petentul arată că în cotidianul Telegraful a apărut un articol intitulat „Revoltă înăbușită în forță la penitenciarul poarta Albă” prin care consideră că au fost făcute afirmații nedevarate la adresa sa precum și că i-a fost lezată demnitatea de către informațiile apărute în acest articol.

5.1.2. Petentul susține că răspunzător de modul în care au fost prezentate evenimentele sunt: purtătorul de cuvânt al penitenciarului, care se presupune că a prezentat un punct de vedere oficial, și fără ca susținerile sale să fie dovedite în urma unei anchete a instituției pe care o reprezintă în raporturile cu presa, precum și reporterul care a preluat susținerile purtătorului de cuvânt, deși etica profesiei impune ca aceasta să verifice veridicitatea informațiilor transmise publicului.

5.1.3 Prin modul în care a fost relatat evenimentul în articolulul respectiv se face o discriminare între petent și ceilalți deținuți, între români și alte etnii, respectiv cea de albanez, căreia îi aparține petentul, și a fost pus într-o lumină nefavorabilă în fața autorităților, a magistraților, a opiniei publice, prin indicarea exclusiv în acel articol, a numelui petentului, și prin asocierea între revoltă și acuzația de crimă.

Susținerile reclamatului

5.2.1. Purtătorul de cuvânt al Penitenciarului Poarta Albă susține că în comunicatul de presă transmis către mass-media, la data producerii evenimentului, nu se face referire la nici un deținut, nominal, se menționează faptul că, la momentul respectiv se efectuau cercetări privind determinarea cauzelor și împrejurărilor care au dus la producerea evenimentului, precum și declanșarea procedurii disciplinare asupra celor implicați. Deasemenea, se observă cu ușurință că toate afirmațiile sunt prezentate sub formă de citat, restul articolului reprezentând punctul de vedere al autorului, iar expresia „se pare că printre participanții la revoltă...” nu dovedește existența unei informații verificate și confirmate.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1.1 **În fapt**, petentul se consideră discriminat etnic de către anumiți angajați ai penitenciarului precum și de reporterii ai diverselor publicații

6.2.1 **În drept**, în analiza faptelor sau actelor de discriminare, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

6.2.2 Colegiul Director reține că în cazul de față ne raportăm la libertatea de exprimare și corelativ la dreptul de a nu fi supus discriminării. Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa.

6.2.3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în Art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în aliniatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru ... protecția reputației sau a drepturilor altora.”

6.2.4. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice** și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și

Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

6.2.5. În acest sens, "Presa joacă un rol esențial într-o societate democratică. Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, **este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.** (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian vs. United Kingdom, parag.59, cauza Bladet Tromso and Stensaas v. Norway, parag.59, 24 iunie 2004, cauza Von Hannover vs. Germany, parag.58). Obligației presei de a transmite astfel de informații și idei i se adaugă dreptul publicului de a le primi. Dacă nu ar fi așa, presa nu ar putea să-și îndeplinească rolul său vital de 'câine de pază public'. (CEDO, între altele, cauza Thorgeirson vs. Islanda, cauza Bladet Tromso and Stensaas vs. Norway, cauza Dichand and others v. Austria, cauza Prisma Press v. France).

6.2.6. Subiectul de interes public a fost definit în jurisprudența de contencios european drept orice „**chestiune care afectează viața comunității**” (CEDO, cauza Lingens vs. Austria). Interesul public nu se rezumă la chestiunile politice, ci le include și pe cele sociale sau de alt gen care privesc comunitatea. „Nu există nici un precedent juridic pentru a distinge...între discuția politică și discuția asupra altor subiecte de interes public”(Decizia CEDO, cauza Thorgeirson vs. Islanda). „...A lipsi publicul de informații asupra funcționării serviciilor publice înseamnă a ignora un drept fundamental într-o democrație.” (Decizia CEDO, cauza Observer și Guardian vs. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord).

6.2.7. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discuții a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra. În acest sens, atunci când este pusă în discuție libertatea discursului „politic” inteles în sensul cel mai larg, marja de apreciere a autorităților este foarte redusă.

6.2.8. În reținerea acestei marje de apreciere a autorităților cu privire la libertatea de exprimare sunt luate în considerare și elemente legate de calitatea specifică pe care o poate avea autorul discursului (ziarist, politician membru al opoziției, funcționar public etc) sau persoana lezată (politician, funcționar public, magistrat, persoană privată etc.) precum și mijlocul prin care a fost difuzat mesajul (presa scrisă, televiziune, radio etc.). Astfel în cazul autorului, care este ziarist sau politician membru al opoziției și care își exprimă ideile și opiniile cu privire la aspecte politice, politicieni, funcționari publici etc, marja de apreciere este restrânsă iar protecția libertății de exprimare este maximă. În cazul autorului, funcționar public sau persoană privată care își exprimă opinia sau ideile cu privire la aspecte ce privesc o altă persoană privată, marja de apreciere este întinsă și protecția libertății de exprimare este restrânsă.

6.2.9. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul Director constată că acestea vizează afirmații cuprinse într-un articol de presă publicat în cotidianul „Telegraf”. Obiectul dedus soluționării petiției este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în prima instanță, constatarea existenței afirmațiilor și în ultimă instanță constatarea conținutului afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

6.2.10. Referindu-ne la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, utilizarea unor sintagme precum „tigan/țigani”, „rom/romi”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane trebuie analizate contextual raportate la întreg, având în vedere modul și locul în care au fost făcute, motivul, declarațiile, articolele, publicațiile, titlul articolelor cât și conținutul acestora, punctele de vedere ale celor care le-au scris sau prezentat, modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora. (vezi în acest sens Hotărârea nr. 212 din 02.09.2005 privind folosirea expresiilor „homosexual”, Hotărârea nr.323 din 28.11.2005, privind afirmații de genul „romi expulzați din statele civilizate, din cauza infracțiunilor comise. Ei ne fac de râs...”, Hotărârea nr.9 din 17.01.2006 privind folosirea expresiilor „țigani”, Hotărârea nr. 165 din 06.06.2006 privind afirmații la adresa minorității maghiare, Hotărârea nr.251 din 07.06.2006 privind afirmații de genul „cioara”).

6.2.11. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.12. Referindu-ne la elementele constitutive ale discriminării astfel cum este reglementată în art.2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată, și la obiectul autosesizării referitoare la acte sau fapte, care în speța noastră îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, reținem că se fac referiri la apartenența națională a petentului însă în aprecierea tratamentului diferențiat, astfel cum a

procedat în jurisprudența sa (vezi infra parag. 6.2.10), Colegiul Director trebuie să analizeze întregul complex de împrejurări care vizează afirmațiile, cuvintele sau informațiile exprimate.

6.2.13. Or, per ansamblu, textul reprezintă o relatare a unui incident care a avut loc în penitenciarul Poarta Albă. În acest sens, nu poate fi reținută existența unei intenții sau a unui efect de a leza în mod gratuit și nejustificat reputația persoanelor în cauză. Natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit indus și criteriul interzis de lege.

6.2.14 Colegiul Director a analizat pe de-o parte informațiile provenite de la purtătorul de cuvânt al Penitenciarului, dl G B , iar pe de altă parte modul în care informațiile au fost relatate în presa locală. Astfel, Colegiul reține că în ceea ce privește informațiile provenite de la purtătorul de cuvânt al penitenciarului, din analiza documentelor aflate la dosar, se constată că nu se face referire la nici un deținut, nominal, ci doar se menționează faptul că la momentul respectiv se efectuau cercetări privind determinarea cauzelor și împrejurărilor care au dus la producerea evenimentului, precum și declanșarea procedurii disciplinare asupra celor implicați.

6.2.15. Reacția autorului articolului „Revoltă înăbușită în forță la închisoarea Poarta Albă” în raport cu modul în care relatează evenimentul nu permite reținerea elementului de deosebire, restricție, excludere, preferință datorită originii etnice, în speță, având ca scop restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege. Astfel, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire (restricție, excludere, deosebire, preferință) între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.2.16. În raport cu obiectul sesizării, constatând că afirmațiile în cauză nu pot fi încadrate ca fapte de discriminare în accepțiunea O.G. nr.137/2000, republicată, devine redundantă analiza incidenței art.15 din O.G. nr.137/2000, cu atât mai mult cu cât în speță, nu s-a putut reține scopul sau urmărirea restrângerii sau înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului, ori a unor drepturi recunoscute de lege, ceea ce determină implicit neîndeplinirea unei cerințe esențiale a legii în vederea constatării faptei prevăzute la art.15, respectiv: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propaganda naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament **care are ca scop sau vizează** atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de

apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. faptele prezentate nu constituie acte de discriminare conform Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONITĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA - Membru

VASILE ANA MONICA - Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

